

Ympäristöministeriö

kirjaamo.ym@gov.fi

Päiväys/Datum

13.09.2022

Dnro/Dnr

TRAFICOM/415452/04.04.05.01/2022

Viite/Referens

VN/20433/2022

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Ympäristöministeriö on lähettänyt lausuntopyynnön Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille koskien Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Traficom lausuu seuraavaa

Merituulivoimahankkeet ovat kasvaneet viime vuosina merkittävästi ja niiden sijainti on enenevässä määrin suuntautunut avomerelle aina talousvyöhykkeille asti. Laajoja merituulivoimahankkeita suunnitellaan sekä Suomen että Ruotsin puolella, ja toteutuessaan merituulivoimapuistot voivat vaikuttaa koko Pohjanlahteen suuntautuvaan merenkulkuun. Merituulivoimaloiden aluerajauksessa on tärkeää huomioida merenkulun käyttämät liikennöintireitit myös vahvistettujen väylien ja reittijakojärjestelmien ulkopuolella siten, että merenkulun toimintaedellytykset ja turvallisuus tulevat huomioiduksi suunnitellulla hankealueella. Lisäksi etenkin Perämeren alueella huomioita on kiinnitettävä talvimerenkulun käyttämiin liikennöintireitteihin, jotka poikkeavat avovesissä käytetyistä liikennöintireiteistä, eivätkä välttämättä käy selkeästi ilmi alueelta laadituista koko liikennevirran käsittävistä AIS-tietojen perusteella tehdyistä liikennevirta-analyysistä. Suunnitellun Polargrund Offshore -merituulivoimapuiston välittömään läheisyyteen, Suomen talousvyöhykkeelle, on suunnitteilla laaja merituulivoima-alue, jonka hankekehittäjänä toimii OX2 Finland Oy. Merituulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset alueen merenkululle on selvitettävä kattavasti jatkosuunnittelun aikana.

Nyt kuultavana oleva suunniteltu merituulivoimahanke sijoittuu merialueelle, jossa jäänmurtokausi voi kestää yli puoli vuotta, ja jääolosuhteet määrittävät merkittävästi alusten käytettävissä olevia liikennöintireittejä. Etenkin Perämerellä tavanomaisesti vallitsevien jääolosuhteiden johdosta, Suomen pohjoisimpien satamien meriliikenne kulkee usein Ruotsin puoleisella merialueella. Toteutuessaan suunnitellusti, Polargrund Offshore -merituulivoimapuisto vaikuttaisi Perämeren liikennöintireitteihin merkittävästi sekä voisi vaikeuttaa Perämeren talvimerenkulun järjestämistä. Traficom näkee tärkeäksi, että hankkeessa kuultaisiin sekä Ruotsin ja Suomen jäänmurron vastuuviranomaisia, jotta jäänmurtoyhteistyö ja talvimerenkulun avovesistä poikkeavat reititykset on mahdollista huomioida jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

Traficomın näkemyksen mukaan Suomen olisi perusteltua osallistua suunnitellun hankkeen YVA-menettelyyn, sillä huomioiden hankealueen sijainnin sekä myös hankealueen läheisyyteen Suomen talousvyöhykkeelle suunnitellun toisen laajan merituulivoimahankkeen, hankkeilla olisi merkittäviä vaikutuksia koko Perämeren merenkululle sekä sen sujuvuudelle.

Pietari Pentinsaari
johtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 13.9.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomın kirjaamosta.

Tiedoksi

Jani Koiranen, Traficom
Matti Aaltonen, Traficom



22.9.2022

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym(at)gov.fi

Lausuntopyyntö 29.8.2022

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö koskien Suomen osallistumista Ruotsin YVA-menettelyyn, Polargrund Offshore -tuulipuisto

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö koskee Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavaa tuulivoimapuistoa, joka koostuisi 70–120 tuulivoimalasta, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä. Suunnitellun tuulivoimapuiston kokonaisteho olisi 3000 MW ja vuosituotanto 9-10 TWh.

Vaihtoehtoisesti tuulipuiston tutkimusalueella selvitetään edellytykset vedyntuotannolle. Vety johdettaisiin tutkimusalueella olevien pienempien putkien verkkoon ja vety voidaan kerätä yhteen tai useampaan suurempaan mantereelle menevään putkeen. Vedyntuotantoa olisi enintään 200 000 tonnia vuodessa.

Suunniteltu puistoalue on laajuudeltaan noin 442 km² ja sen syvyysolosuhteet vaihtelevat 11–70 metrin välillä. Hankkeesta vastaavana toimii Polargrund Offshore AB. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 kilometrin päässä Torniossa ja Kemistä sekä noin 70 km päässä Oulusta. Hankealue sijaitsee lisäksi 23 km päässä Perämeren kansallispuistosta ja 24 km päässä Merikallan Natura 2000 –alueesta.

Hankkeeseen sovelletaan Espoon sopimusta. Suomen viranomaisilla, asukkailla ja yhteisöillä on mahdollisuus antaa lausuntoja ja esittää mielipiteensä siitä, pitäisikö Suomen osallistua Ruotsin YVA-menettelyyn. Samalla voi lausua kuulemisasiakirjan kattavuudesta, ennen kaikkea Suomeen mahdollisesti kohdistuvien merkittävien ympäristövaikutusten osalta. Lausuntopyynnön liitteenä on hankkeeseen liittyvä kuulemisasiakirja, Polargrund Offshore.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa tarpeeseen YVA-menettelyyn osallistumisesta seuraavaa:

Suomeen kohdistuvat ympäristövaikutukset

Kaavoitus ja rakennettu kulttuuriympäristö

Kemin kaupungin merialueen yleiskaava rajautuu noin 23 kilometrin päähän suunnittelalueen A-alueen pohjoispuolelle. Suunnittelaluetta lähimpänä oleva Perämeren kansallispuiston alue on yleiskaavassa osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojelluksi tai suojeltavaksi suunnitelluksi alueeksi (SL).

Kansallispuiston eteläosassa, noin 25 kilometrin päässä suunnittelualueen A-alueesta sijaitseva Selkä-Sarven saari on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Yleiskaavassa Selkä-Saaressa ja sen pohjoispuolella Maa-Sarven saarella sijaitsee yhteensä kaksi maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltavaksi alueeksi osoitettua kohdetta (SR). Merkintää koskee kaavamääräys: *Rakennus-, kulttuuri- tai asutushistoriallisesti suojeltavien rakennusten ja maiseman alue. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n 2 momentin nojalla määrätään, että alueella olevia rakennuksia ja rakenteita ei saa purkaa eikä maisemakuvaa turmella.*

Tornion kaupungin alueella suunnittelualueita lähimpänä sijaitsevat maa-alueet – Pensaskarin saari ja lähialueen saaret – sijaitsevat noin 30 kilometrin päässä suunnittelualueen A-alueen pohjoisosasta. Tornion koko kaupungin yleiskaavassa saariryhmässä sijaitsee useita suojeltavaksi muinaisjäännökseksi osoitettuja kohteita (SM). Pensaskarin kalastustukikohta on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi perinnemaisemaksi Suomen ympäristökeskuksen ja metsähallituksen vuonna 1999 teettämässä selvityksessä *Lapin Perinnemaisemat*.

Lapin ELY-keskus toteaa, että sopivissa olosuhteissa on mahdollista, että suunnittelualueen lähimmät voimalat voivat näkyä Perämeren kansallispuiston alueelle sekä Selkä-Sarven saarelle ja/tai Pensaskarin saarelle, mutta vaikutusta alueiden kulttuuriympäristöarvoihin ei voitane pitää merkittävänä johtuen suunnittelualueen etäisyydestä arvoja sisältäviin kohteisiin.

Luontoympäristö

Lapin ELY-keskus katsoo, että hankkeessa on tunnistettu oleelliset luontoselvitystarpeet sekä yleispiirteisellä tasolla luonnonympäristöön kohdistuvat hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat vaikutusmekanismit. Hankkeesta vastaavalla on kuitenkin oltava tiedot hankkeesta todennäköisesti aiheutuvista merkittävistä vaikutuksista. Merkittävien vaikutusten arvioimiseksi hankkeesta vastaavan on selvitettävä hankkeen vaikutusalueen nykytilaa riittävällä tavalla, jotta nämä vaikutukset on mahdollista arvioida. YVA-ohjelmassa on lintujen syysmuuttoselvityksen osalta todettu, että seuranta ei tehdä, koska kyseisen seurannan tekeminen on työlästä ja että tietämys hankkeen alueen merkityksestä linnustolle on vähäistä. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan syysmuuttoseuranta tulee tehdä ja selvitykset tulisi suunnitella ja laatia mahdollisten merkittävien vaikutusten selvittämiseksi.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luonnonympäristön osalta Suomen alueelle kohdistuvat vaikutukset olisivat pääasiassa muuttavaan linnustoon kohdistuvia vaikutuksia, mutta vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä on YVA-ohjelman perusteella vaikea arvioida ilman tietoa alueen nykytilan merkityksestä linnustolle tai muille eliöille ja eliöyhteisöille. Selostuksessa tulisi YVA-ohjelmaa selkeämmin esittää Suomen alueelle mahdollisesti aiheutuvat merkittävät vaikutukset, kuvata ne riittävällä tarkkuudella sekä perustella kuinka kyseisiin johtopäätöksiin on päästy.

Suomessa merenhoidon suunnittelun perustana on laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) ja valtioneuvoston asetus merenhoidon järjestämisestä (980/2011). Merenhoitosuunnitelma koostuu

kolmesta osasta. Ensimmäinen osa on arvio meriympäristön tilasta (Suomen meriympäristön tila 2018), joka sisältää ympäristötavoitteet ja hyvän tilan määritelmät. Toinen osa on seurantaohjelma, joka päivitettiin vuonna 2020. Kolmannen osan muodostaa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022-2027 (Ympäristöministeriön julkaisu 2021:30).

Merenhoidon suunnittelussa meriympäristön tilaa tarkastellaan 11 laadullisen kuvaajan perusteella, joista kuvaaja 1 (luonnon monimuotoisuus) sisältää useita lajiryhmiä. Suunnitellulla tuulipuistolla voi olla vaikutuksia Suomen talousvyöhykkeelle seuraavien merenhoidon kuvaajien tai indikaattorien osalta:

- merinisäkkäät (itämerennorppa)
- merilinnut
- kalat (meritaimen, Perämeren vaellussiika, lohi)
- vedenalainen melu

Kuulemisasiakirjassa on esitetty, että varsinaisessa ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan näitä tekijöitä sekä rajat ylittäviä vaikutuksia. Sen sijaan yhteisvaikutuksia mahdollisesti muiden alueelle suunniteltujen vastaavien hankkeiden kanssa ei ole mainittu. Kuulemisasiakirjassa ei ole tuotu esiin, millä tavalla (menetelmä, laajuus) kutakin vaikutustekijää arvioidaan ja mikä on alustava arvio vaikutuksen merkittävyydestä. Tämän vuoksi tässä vaiheessa on vaikea arvioida vaikutusten merkittävyyttä Suomen puolelle, mutta laajan merituulipuiston rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset Suomen puolelle voivat olla merkittäviä merinisäkkäiden, merilintujen ja vaelluskalojen osalta.

Kalasto

Lapin ELY-keskus toteaa, että Suomeen voi kohdistua vaikutuksia kalaston osalta, sillä kalat liikkuvat ja ruokailevat myös ulappa-alueilla. Erityistä huomiota myös kalastovaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää yhteisvaikutuksiin muiden toiminnassa olevien sekä suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa. ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen nostaa tässä esille ainakin YVA-menettelyssä olevan Hallan merituulivoimaympäristönsuojelualueen, jonka etäisyys Merikallan Natura 2000 – alueeseen on noin kilometri ja esimerkiksi Hailuotoon noin 23 km.

Kun kyse on etäällä olevasta merialueesta, olemassa olevaa tietoa kalaston osalta on niukasti. Tällöin on erityisen tärkeää, että kalastoon kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa tehdään kattavia erillisselvityksiä. Arvioinnissa on tarpeen selvittää mm. sitä, mikä merkitys matalammilla, esimerkiksi 20 metrin syvyisillä alueilla, on kalojen lisääntymisalueina. Useimpien kalalajien kutualueet sijaitsevat muutaman metrin syvyydessä, mutta on mahdollista, että osa lisääntymisalueista sijaitsee syvempänäkin. Lisäksi ulappa-alueilla on merkitystä kalojen ruokailualueina. Erityistä huomiota vaikutusarvioinnissa on syytä kiinnittää vaelluskalojen vaellusreitteihin ja ajankohtiin.

Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen huomauttaa, että vaikutukset kalastoon ja kalastukseen tulee arvioida kattavasti myös merikaaupelireittien alueella. Aineiston perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että

kaapelireittien vaikutusarviointi tehdään erillisenä, sillä vientikaapelia koskeva hakemus on tarkoitus tehdä erillisessä lupamenettelyssä.

Ympäristönsuojelu

Kuten arviointiohjelman tiivistelmässä todetaan, tutkimusalue rajoittuu Suomen vesiin, mikä tarkoittaa sitä, että vaikutus voi olla rajat ylittävä. Kuulemisaineistossa toimenpiteet ja ympäristöolosuhteet on kuitenkin kuvattu hyvin yleisellä tasolla tai jopa puutteellisesti Suomen osalta. Ympäristönsuojelun näkökulmasta puutteita ovat mm. voimaloiden sijainnin jääminen yleiselle tasolle (vaihtoehtoiset sijaintipaikat selvitetään tulevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa), sedimenttien epäpuhtauksista ei ole tietoja ja ne selvitetään vasta tulevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa, kuten myös lämpimän veden heijastevaikutukset.

Ruotsin YVA-menettelyyn osallistuminen

Lapin ELY-keskus esittää, että Suomen tulee osallistua Ruotsin Polargrund Offshore -tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. ELY-keskus pyytää lisäksi huomioimaan, mitä edellä on lausuttu Suomeen kohdistuvien ympäristövaikutusten arvioinnin osalta.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Jussa Liikkanen (kaavoitus, rakennettu kulttuuriympäristö), ylitarkastaja Sannamari Pehkonen (ympäristönsuojelu), ylitarkastaja Heli Lehvola ja hydrobiologi Annukka Puro-Tahvanainen (luontoympäristö) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, sekä kalatalouspäällikkö Mika Oraluoma ja kalastusbiologi Maare Marttila elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueelta.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Hannu Raasakka ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Ruokanen.

Tämä asiakirja LAPELY/4628/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4628/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Ruokanen Leena 22.09.2022 13:00

Esittelijä Raasakka Hannu 22.09.2022 12:53



21.9.2022

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausuntopyyntö 29.8.2022 (VN/20433/2022)

Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltava Polargrund Offshore – tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristöministeriö on vastaanottanut Ruotsin ympäristöviranomaiselta (Naturvårdsverket) Espoon sopimuksen mukaisen ilmoituksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) alkamisesta. Ilmoitus koskee Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavaa tuulipuistoa, joka koostuisi 70–120 tuuli-voimalasta, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 m. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 km päässä Tornioista ja Kemistä sekä noin 70 km päässä Oulusta. Hankealue sijaitsee lisäksi 23 km päässä Perämeren kansallispuistosta ja 24 km päässä Merikallan Natura 2000 –alueesta.

Voimalan kokonaisteho olisi 3000 MW ja vuosituotanto 9–10 TWh. Vaihtoehtoisesti voimalaan suunnitellaan vedyntuotantoa enintään 200 000 tonnia vuodessa. Suunniteltu puistoalue on laajuudeltaan noin 442 km² ja sen syvyyssuhteet vaihtelevat 11–70 metrin välillä. Hankkeesta vastaavana toimii Polargrund Offshore AB.

Hankkeen vaihtoehtoiset sijaintipaikat selvitetään tulevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tutkimukset koskevat hankkeen vaatimia merialueita.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa on pääosin otettu kantaa tuulivoimahankkeen Suomea koskeviin alueisiin ja asioihin. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa Suomen tarpeesta osallistua YVA-menettelyyn ja kuulemisasiakirjasta seuraavaa:

Suomen tarve osallistua YVA-menettelyyn

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus näkee tarpeelliseksi Suomen osallistumisen Polargrund Offshore AB:n merituulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Hanke sijoittuu Perämeren merialueelle ja hankealue rajautuu Suomen ja Ruotsin väliseen valtioon rajaan. Hankkeen vaikutukset tulevat ulottumaan Suomen alueelle, jolloin Suomen tulee olla tietoisia hankkeen aiheuttamista vaikutuksista. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen näkemyksen

mukaan hankkeen vaikutukset Suomen alueelle tulee tutkia ja arvioida vastaavasti kuin Ruotsin alueelle, niiden vaikutustyyppien osalta, joiden vaikutusten arvioidaan ulottuvan myös Suomen puolelle. Kuulemisasiakirjan pohjalta näitä vaikutuksia voivat olla mm. hankkeen vaikutukset vesiympäristöön ja -eliöstöön, pohjaolosuhteisiin, kalastoon ja kalastukseen, linnustoon ja muuhun alueella esiintyvään eläimistöön. Lisäksi hankkeen vaikutukset tulee tarkastella vesi- ja lentoliikenteeseen sekä kulttuuriympäristöön.

Suomen talousvesialueelle on suunnitteilla myös uutta merituulivoimaa, Hallan merituulivoimapuisto ((Ymparisto > Hallan merituulivoimapuisto, Hailuoto, Oulu, Raahe, Siikajoki). Merituulivoimapuisto Hallan suunnittelualue sijoittuu Polargrund Offshore merituulivoimapuiston kaakkoispuolelle Suomen talousvesialueelle Ruotsin ja Suomen rajalle. Merituulivoimapuisto Hallaan on suunnitteilla enintään 160 tuulivoimalaa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tutustunut hankkeen kuulemisasiakirjoihin ja toteaa, että hankkeen vaikutusten osalta on tunnistettu oleelliset hankkeen vaikutusmekanismit, joista voi aiheutua ympäristövaikutuksia. Kuulemisasiakirjassa on esitetty myös monipuolisesti hankealueen ja sen vaikutusalueen nykytilan ominaisuuksia. Nykytilan kuvaukset painottuvat Ruotsin alueille, mutta Suomen osalta on huomioituna mm. Natura-alueet. Kuulemisasiakirjassa on tuotu lyhyesti esille, miten vaikutuksia tullaan tutkimaan ja arvioimaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kuitenkin toteaa, että kuulemisasiakirjan suppeista menetelmäkuvauksista johtuen, se ei voi ottaa tarkemmin kantaa eri vaikutustyyppien menetelmien riittävydestä ja soveltuvuudesta eikä alueellisesta kattavuudesta.

Kuulemisasiakirjan perusteella hankkeesta on ainakin seuraavia potentiaalisia vaikutuksia Suomen merialueelle:

- kiintoainepitoisuuden lisääntyminen ja pohjien liettyminen
- rakentamisen, käytön ja purkamisen aikainen melu
- vedyn tuotantoon liittyvä suola- ja lämpökuormitus

Edellä mainitut seikat saattavat jossain määrin heijastua vaikutuksina mm. kalastoon ja pohjaeläimistöön sekä hylkeisiin. Asiakirjan perusteella selvitykset ja arvioinnit kattavat laajasti eri vaikutukset.

Edellä mainittujen vaikutusten lisäksi hankkeella voi olla vaikutuksia Suomen alueella:

- Merikallan Natura-alueeseen
- maisemavaikutukset ja vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön (saaret ja rannikon kohteet)
- vaikutukset merenalaiseen kulttuuriympäristöön
- linnustoon
- merenkulkuun
- kalastukseen

- matkailuun (erityisesti vapaa-ajan veneilyyn)
- ilmavalvontatutkiin

Kuulemisasiakirjojen perusteella hankkeen vaikutuksia tullaan arvioimaan kyseisiin vaikutustyyppeihin.

Polargrund Offshore – tuulivoimahankkeen ja Hallan merituulivoimahankkeen vaikutusalueet menevät todennäköisesti jonkin verran päällekkäin. Olisi tärkeää, että hankkeessa arvioidaan näiden hankkeiden yhteisvaikutus Suomen merialueelle ja sisällyttää arvioon myös vaikutus merenhoidon tavoitteisiin. Kuulemisasiakirjassa merenhoidon tavoitteita ei ollut mainittu. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa myös huomioon hankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset linnustoon, merenkulkuun, kalustukseen, tutkavaikutuksiin sekä maisemaan.

Edellisen perusteella Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että Suomen on syytä osallistua Ruotsin YVA-menettelyyn.

Tämän lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta ovat osallistuneet, Ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueelta Kimmo Aronsuu Vesistö-yksiköstä ja Saara-Kaisa Konttori Luonto ja alueidenkäyttö -yksiköstä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ympäristöasiantuntija Saara-Kaisa Konttori ja ratkaissut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen johtaja Jonas Liimatta

Tämä asiakirja POPELY/2237/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/2237/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Liimatta Jonas 21.09.2022 09:28

Esittelijä Konttori Saara-Kaisa 21.09.2022 09:26

Asianro 417/03.06.03/2022

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.ym@gov.fi

Viite: VN/20433/2022

Lausuntopyyntönne Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore merituulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Suomen riistakeskus on yleisellä tasolla huolissaan Itämerelle valmisteltavien tuulivoimapuistojen vaikutuksista muuttaviin vesilintuihin, erityisesti suunnitteilla olevien puistojen kumulatiivisista vaikutuksista. Perämerellä voimaloiden vaikutusten arvioinnissa korostuu myös vaikutukset kiintojäällä lisääntyvään Itämeren norppaan.

Suomen riistakeskus on huolissaan uusiutuvan energian voimakkaan kehityksen vaikutuksista luonnon monimuotoisuudelle ja erämaisten meri- ja maa-alueiden pirstoutumisesta. Energiantuotannossa rakenteet (tuulimyllyt, aurinkovoimalat) ja siirtolinjat vievät huomattavia pinta-aloja ja vaativat mittavaa rakentamista.

Ekologisesti ja taloudellisesti tulisi selvittää mahdolliset tuulivoiman rakennusmahdollisuudet mahdollisimman lähellä energian käyttäjiä, jotta energiantuotanto tapahtuisi jo rakennetuilla alueilla olemassa olevan tiestön varaan, eikä tarvittaisi mittavia siirtolinjoja, jotka aiheuttavat myös jännitehäviöitä.

Ulkomerelle riittävän syville alueille perustetut tuulivoimapuistot, **jotka eivät ole lintujen päämuuttoreiteillä tai –ruokailualueilla** ovat todennäköisesti haitoiltaan vähäisempiä, mutta myös tällaisessa rakentamisessa tulee ehkäistä linnuille aiheutuvia haittoja.

Energian tuotantoon tulee voida investoida luonnon monimuotoisuutta ja EU:n lajien suojelun tavoitteita ja kestävän käytön mahdollisuuksia vaarantamatta.

Mahdolliset vaikutukset lintuihin

Suurimmat riskit muodostunevat siitä, jos tuulipuistoja rakennetaan matalille merialueille, jotka ovat merilintujen ruokailualueita. Ongelma korostuu erityisesti talvella, kun Itämeren merilinnusto on talvehtimisalueilla missä elinympäristöä on rajallisesti saatavilla.

Merilinnuille aiheutuvan häiriön minimoimiseksi tulisi tuulivoimalat perustaa yli 35 metrin syvyisille alueille. Tällä tavalla merilintujen ruokailuun käyttämät matalikot säilyisivät linnuston elinympäristönä. Lisäksi tuulivoimapuistot voivat olla riski muuttaville hanhille ja sorsille, varsinkin päämuuttoreiteillä.

Tuulivoimapuistojen suunnittelussa Itämeren alueella tulee ottaa huomioon muuttaville vesilinnuille valmistellut kansainväliset hoitosuunnitelmat.

- Pilkkasiiven kansainvälinen hoitosuunnitelma
 - https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/velvet_scooter_11022020.pdf
- Taigametsähanhen kansainvälinen hoitosuunnitelma
 - https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/ts56_issap_tbg_0.pdf
- Haahkan kansainvälinen hoitosuunnitelma-luonnos
 - https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/document/aewa_mop8_25_common_eider_ISSAP.pdf
- Allin kansainvälinen hoitosuunnitelma
 - https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/aewa_ts57_issap_ltd.pdf

AEWA-sopimuksen (African Eurasian Waterbirds Agreement) on keskeinen työkalu vesilintujen populaatiotason kannanhoidossa.

Merisorsien osalta sopimuksen toimeenpanosta vastaa AEWA European Seaduck International Working Group. Hanhien osalta sopimuksen toimeenpanosta vastaa AEWA European Goose Management Platform.

Uusiutuvan energian investointien tulee olla linjassa AEWA:n ohjeiden kanssa, kuten esimerkiksi:

- AEWA Conservation Guidelines No. 11 - Guidelines on how to avoid, minimize or mitigate impact of infrastructural developments and related disturbance affecting waterbirds (TS No. 26)
 - <https://www.unep-aewa.org/en/publication/aewa-conservation-guidelines-no-11-guidelines-how-avoid-minimize-or-mitigate-impact>
- AEWA Conservation Guidelines No. 14 - Guidelines on How to Avoid or Mitigate Impact of Electricity Power Grids on Migratory Birds in the African-Eurasian Region (TS No. 50/CMS No. 29/Raptors No. 3)
 - <https://www.unep-aewa.org/en/publication/aewa-conservation-guidelines-no-14-guidelines-how-avoid-or-mitigate-impact-electricity>

Hankkeen vaikutukset itämerennorppakantaan

Polargrundet Offshore-tuulivoimahankkeen suunnittelualue sijaitsee itämerennorpan keskeisellä lisääntymis- ja ruokailualueella. Kuten hankesuunnitelmassa todetaan, itämerennorpan kannasta 80% ruokailee Perämeren alueella. Hankesuunnitelma ei ota huomioon, että Perämeri on käytännössä jäällä lisääntyvän itämerennorpan pääasiallinen ja tärkein lisääntymisalue.

Jääpeite rajoittaa populaation alueille, joilla esiintyy talvella säännöllisesti kiintojäää tai tiivistä ahtojäää. Ilmaston lämpeneminen kaventaa keskimääräistä jääpeitteistä aluetta talvisin ja lisäksi norpan lisääntymisen kannalta tärkeä jääpeiteinen kausi lyhenee ilmaston lämmetessä. Jääpeitteisen kauden pituuteen vaikuttaa jo nyt ihmistoiminta, erityisesti laivaliikenteen talvisin auki pidettävät väylät. Avoin väylä muodostaa suuren railon halki Perämeren yhtenäisen jääpeitteen, ja tuulet pääsevät hajottamaan jääkantta luonnollista tilaa aiemmin. Tuulivoimapuiston rakentamisaikana laivaliikenne ja meluhaitat lisääntyvät. Tuulivoima-alueen alusliikenne lisääntyy alueen käytön aikana huoltotarpeen vuoksi. Huoltoliikenne edellyttää lisää auki pidettäviä väyliä. Lisäksi kaavailtu vedyntuotannon elektrolyysiprosessi tuottaa kuumaa suolavettä, joka heikentää tai sulattaa edelleen alueen jääpeitettä.

Hankkeessa suunniteltava tuulivoimapuisto saattaa toteutuessaan aiheuttaa itämerennorpan lisääntymisalueelle merkittävän häiriön, joka aiheutuu lapojen välkkeestä, voimaloiden kiintojäähän ja

veteen johtamasta tärinästä ja äänestä sekä jään sulamisesta voimala-alueella sekä välillisesti voimaloiden vaikutuksesta jääpeitteen pysyvyyteen lisääntymisalueella.

Hankkeen kokonaisvaikutusta itämerennorpan lisääntymiseen tulee tarkastella lisääntymiseen liittyvien kriittisten tekijöiden näkökulmasta.

Suomen riistakeskus esittää, että ympäristöministeriö korostaisi lausunnossaan Ruotsin viranomaiselle seuraavia huomioita

Suomen riistakeskus on huolissaan hankkeen vaikutuksista itämerennorpan keskeiseen lisääntymisalueeseen. Itämerennorppakanta on vakaa ja elinvoimainen, mutta ilmaston lämpeneminen aiheuttaa uhan norpan lisääntymisen kriittiseen tekijään: jäähän. Lisääntymiseen soveltuva jääala on pienentynyt viime vuosikymmenten aikana ja kehityssuunta on huolestuttava. Toteutuessaan hanke sekä varaa Perämeren jääpeitteen pinta-alaa norpan lisääntymiseltä sekä lyhentää peitteisen kauden pituutta sirpaloittamalla yhtenäistä jääkantaa. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan hankkeen tarkoituksenmukaisuutta tulisi harkita uudelleen näillä perusteilla.

Eurooppalaisten tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on kasvanut jatkuvasti viime vuosiin saakka. Nyt suunniteltavat voimalat yltävät 350 metrin korkeuteen, kun kymmenen vuotta sitten voimaloiden kokonaiskorkeus oli yleisesti n. 200 metriä. Vastaavasti voimalan lapojen varaama ilmatila on suurentunut samassa suhteessa. Rakennettavan tuulivoima-alueen vaikutukset lintuihin tulee selvittää. Huomiota tulee kiinnittää tunnettuihin muuttoreitteihin sekä selvittää lintujen lentokorkeus, joka saattaa vaihdella sääoloista riippuen. Törmäysriski rakennettaviin voimaloihin tulisi arvioida, erityisesti heikon näkyvyyden olosuhteissa, ja ottaa soveltuvin osin huomioon.

Rakennettavien voimaloiden tekniikkaan ja väriytykseen tulee ottaa alusta saakka tavoitteeksi toteuttaa tiedossa olevat toimiviksi havaitut keinot lintujen törmäyskuolevuuden minimoimiseksi. Näitä ovat ainakin tornin ja lapojen tekeminen linnuille helposti havaittavaksi. Lisäksi tulee selvittää muuttoaikaisen automaattisen pysäytysteknologian mahdollisuudet ja sen soveltaminen käytäntöön.

Tulee myös selvittää, onko mahdollista sijoittaa voimalat siten, että niiden varaama ilmatila tiedossa oleviin hanhien muuttoreitteihin nähden olisi mahdollisimman pieni. Tämä tarkoittaisi käytännössä voimaloiden sijoittelua peräkkäin suhteessa vesilintujen muuttoreittien lentosuuntaan. Tämä voisi pienentää voimaloiden aiheuttamaa riskiä muuttaville linnuille erityisesti sääolosuhteissa, missä näkyvyys on heikko ja linnut lentävät matalalla.

Perämerelle sijoittuvan tuulivoiman osalta Itämeren norpan kannalta keskeisen tekijän, lisääntymiseen tarvittavan kiintojään, näkökulmasta tulisi tarkemmin arvioida seuraavia mahdollisia vaikutuksia

- Tuulivoimapuiston huollon vuoksi auki pidettävät uudet laivaväylät ja niiden vaikutus jäätilanteeseen
- Suunnitteilla olevan vedyntuotannon elektrolyysissä sivutuotteena vapautuvan kuumen suolaveden vaikutukset jääolosuhteisiin
- Tuulivoimaloiden rungon tärinän/taipumisen vaikutuksen norppaan tilanteessa missä kiintojää on kiinni voimarungoissa ja tuulen aiheuttama tärinä välittyy suoraan jäähän, eikä ole tiedossa, miten se mahdollisesti vaikuttaa norppien lisääntymiseen alueella

Lisäksi suunnitelmassa ei ole kuvattu voimaloiden kykyä kestää tuulen liikkeelle saaman merkittävän ajojäämassan aiheuttamaa kuormitusta.

Suomen riistakeskus 21.9.2022



Jari Varjo
Johtaja
Suomen riistakeskus

Lausunnon valmisteli Mikko Alhainen ja Tapio Kangas



Väylävirasto
Trafikledsverket

8.9.2022

1 (2)
VÄYLÄ/
5623/06.00.03/2022:

Ympäristöministeriö

Lausuntopyyntö 29.8.2022 (VN/20433/2022)

Suomen tarve osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Lausuntonaan Väylävirasto toteaa suunnitellun tuulipuiston sijaitsevan Perämeren pohjukan merenkulun kannalta hyvin keskeisellä alueella myös Suomeen suuntautuvan liikenteen kannalta. Toteutuessaan puistolla olisi merkittäviä vaikutuksia Tornioon ja Kemiin suuntautuvaan alusliikenteeseen etenkin talviaikana.

Kuten lausuntomateriaalissa todetaan, alueelle on paljon alusliikennettä, vaikka sillä ei sijaitse varsinaisia virallisia väyliä. Alue on laajasti Pohjois-Suomen satamiin suuntautuvan alusliikenteen käytössä, koska se on syvempää kuin Suomen talousvyöhykkeen vesialue, joten alukset käyttävät aluetta ensisijaisena reittinään avomerellä. Alueen merkitys talvimerenkulussa on hyvin keskeinen, sillä liikenne ohjataan kulkemaan pitkin jääolosuhteiltaan helpompaa aluetta. Talven aikana Suomen rannikolle muodostuu usein tuulten vaikutuksesta hyvin hankalakulkuisia alueita, jotka voidaan ainakin osin kiertää Ruotsin talousvyöhykkeen kautta kulkevalla reitityksellä. Toteutuessaan tuulipuisto vaikuttaisi hyvin merkittävästi tähän reititysmahdollisuuteen.

Perämeren aluetta laajemmin tarkasteltaessa on todettava, että alueelle on suunnitteilla lukuisia laajoja tuulipuistoalueita, joiden vaikutusta meriliikenteeseen ja etenkin talvimerenkulkuun tulee tarkastella kokonaisuutena, jotta merenkulun toimintaedellytykset alueella voidaan turvata myös jatkossa. Tämän vuoksi Väylävirasto katsoo, että Suomen on perusteltua osallistua suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

8.9.2022

VÄYLÄ/
5623/06.00.03/2022:

Yksikönpäällikkö

Simo Kerkelä

Johtava asiantuntija

Olli Holm

Tiedoksi Kirjaamo, Anttila, Nygård, Toivola



ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for
electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	Olli Holm
Allekirjoitusaika	08.09.2022 11:50
Allekirjoittaja	Simo Kerkelä
Allekirjoitusaika	08.09.2022 11:56

ASIAKIRJAT

21.9.2022

Vastaanottaja
Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund offshore –tuulivoimala-alueen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (VN/20433/2022)

BirdLife Suomi kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa sen johdosta seuraavaa.

Ruotsin talousvyöhykkeelle suunnitellaan Polargrund offshore - merituulivoimala-alueita, jonka kapasiteetti olisi 3000 MW. Perämerellä sijaitseva 441 km² suuruinen alue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen. Meren syvyys alueella vaihtelee 11 ja 70 metrin välillä. Alueen läheisyydessä sijaitsee muun muassa Perämeren ja Haaparannan saariston kansallispuistot ja useita Natura-alueita.

Tiedossamme ei ole, että voimala-alueella tai sen aivan välittömässä läheisyydessä olisi linnustollisesti erityisen tärkeitä alueita. On kuitenkin huomattavaa, että avomerialueiden linnusto tunnetaan huonosti ja, ettei tietoja kalaa syövien ruokki- ja kuikkalintujen ruokailualueista juurikaan ole, ja lajien tiedetään olevan avomerellä herkkiä tuulivoimaloiden häirintävaikutukselle jopa yli kymmenen kilometrin säteellä. Uusien tutkimustietojen mukaan ruokkien päivittäiset ruokailulennot voivat ulottua jopa 30 kilometrin päähän koloniasta. Näin ollen hankkeella voi olla vaikutusta lin Krunneilla pesiviin ruokkeihin, koska se voi sijoittua niiden ruokailualueelle. Alueen ruokkien ruokailualueet eivät ole tiedossa. Pidämme välttämättömänä, että hankkeen selvitykseen sisällytetään Krunnien ruokkien suojelualueiden selvittäminen GPS-loggereiden avulla. Otoksen tulee olla riittävän suuri vaikutusten selvittämiseksi.

Hankkeessa on tärkeää selvittää alueen merkitys myös useiden muiden lintulajien ruokailulle avovesikauden kattavien lentolaskentojen avulla.

Merituulivoimahankkeissa on erityisen tärkeää arvioida vaikutukset yhdessä muiden hankkeiden kanssa. Alue sijaitsee hyvin lähellä Hallan suunniteltua tuulivoimala-alueita (ohessa tilannekuva 4Coffshore-sivuston mukaan 20.9.2022) ja myös Hailuodon pohjoispuolella on merituulivoimahanke. On arvioitava, kuinka paljon nämä hankkeet yhdessä vähentävät ruokkien, kuikkalintujen ja muiden tuulivoimala-alueita välttelevien lajien ruokailumahdollisuuksia alueella, ja mikä on sen todennäköinen vaikutus lajien populaatioon alueella.



Tuulivoimala-alue ei tietyvästi ole Suomessa pesivien tai Suomen kautta muuttavien lintujen päämuuttoreitillä. Syksyisin Tornionjokea ja Kemijokea pitkin muuttaa runsaasti laulujoutsenia, joiden muuttoreitti ei ole merialueen osalta selvillä, mutta se saattaa kulkea alueen

kautta. Tämän vuoksi on tärkeää, että hankkeessa toteutetaan sekä kevät- että syysmuuttokausia kattava tutkaseuranta, jolla selvitetään muuton voimakkuus ja korkeus alueella sekä arvioidaan törmäysriskit.

Merituulivoima tulee olemaan tärkeä osa tulevaisuuden energiantuotantoa ja voimala-alueiden määrä tulee huomattavasti kasvamaan lähivuosikymmeninä. On välttämätöntä, että voimala-alueet valitaan alusta alkaen linnuston kannalta vähämerkityksellisiltä alueilta voimaloiden kumulatiivisten vaikutusten minimoimiseksi.

Suomen tulee edistää Itämeren merituulivoiman sijoittamisen yleissuunnitelman laatimista. Vähintään tarvitaan samoilla tutkimuksiin pohjautuvilla perusteilla laaditut maakohtaiset suunnitelmat tuulivoimaloiden sijoittumisen ohjaamiseksi. Suunnitelmien tulee sisältää erityisesti ne EI-alueet, joille tai joiden läheisyyteen ei nykytietämyksen mukaan tule rakentaa tuulivoimaa lintujen tärkeiden pesimä- ja levähdyspaikkojen tai muuttoreittien sijoittumisen vuoksi.

Edellä esittämistämme syistä pidämme tärkeänä, että Suomi osallistuu Polargrund offshore –hankkeen ympäristövaikutusten arviointiprosessiin.

BirdLife Suomen puolesta



Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja



Lapinjärvi 7.9.2022

Ympäristöministeriö

Viite lausuntopyyntö 29.8.2022, VN/20433/2022 ja lausuntopyyntö 5.9.2022,
VN/23131/2022

**Lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavien
merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn**

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) antaa seuraavan lausunnon otsikkoasiassa.

Suuri määrä merituulivoimapuistoja suunnitellaan Selkämerelle, Suomen kalastuksen tärkeimmälle kalastusalueelle, Perämerelle sekä Itämeren pääaltaan pohjoisosiin.

Ajankohtaisia hankkeita:

Polargrund Offshore (VN/20433/2022)

Najaderna (VN/23131/2022)

sekä aikaisemmat (jotka jääneet meiltä valitettavasti huomaamatta)

Erik Segersäll

Olof Skötkonung

Maa- ja metsätalousministeriö toimittanee tästä jatkossa tarkempia saalis seuranta- ja VMS-tietoja suomalaisten kalastus alusten osalta. Mahdollisen tuulivoimapuiston vaikutuksia Pohjanlahden ja pääaltaan luonnonoloihin ja kalakantoihin sekä kalastukseen on selvitettävä perusteellisesti ja saatuja tietoja tarkasteltava kriittisesti.

Toistamme jo aikaisemmin lausutun (VN/2473/2022, SAKL 23.3.2022):

Viimeiset merelliset erämaat ollaan tällä hetkellä ottamassa laajamittaisen teollisen toiminnan käyttöön. Suomessa ja koko Itämerellä on käynnissä laaja suunnitelma rakentaa merituulivoimaa tuhansia yksiköitä. Tällainen ympäristön muuttaminen tulee vaikuttamaan meriluonnon tilaan, kalakantoihin, lintuihin kuin myös kalastukseen.

Tuulivoimayhtiöt suunnittelevat parhaillaan useita suuria merituulivoimapuistoja Suomen ja Ruotsin merialueille. Myös Ahvenanmaan maakunnan alueelle on todennäköisesti tulossa merituulivoimaa.

Tuulivoimayhtiöt suuntaavat nyt katseensa erityisesti maiden talousvyöhykkeille. Noilla alueilla lupien saaminen on helpompaa ja merituulipuistot eivät tule kuntien kiinteistöverotuksen piiriin.

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

Ammattikalastajat ja Suomen Ammattikalastajaliitto ovat hyvin huolissaan tästä kehityksestä koska eri hankkeitten kumulatiivisia vaikutuksia luonnolle ja kalakannoille ei ole selvitetty riittävästi. Suuria merialueita suljetaan myös käytännössä kalastukselta. SAKL on ottanut yleisen kannan tilanteeseen linkissä <http://sakl.fi/merituulivoima-ajaa-kalastuksen-yha-ahtaammalle/>

Poliittinen paine lisätä tuulivoimakapasiteetti on mittava, mutta laajamittaisen merirakentamisen vaikutuksia tulisi kuitenkin tutkia, selvittää ja arvioida puolueettomasti eikä vaan luottaa tuulivoimayhtiöiden omiin YVA-konsultteihin.

Kalastuselinkeino Suomessa on pieni, eikä sillä ole voimavaroja seurata hankkeiden etenemistä eikä valvoa kalakantojen ja kalastuksen etuja.

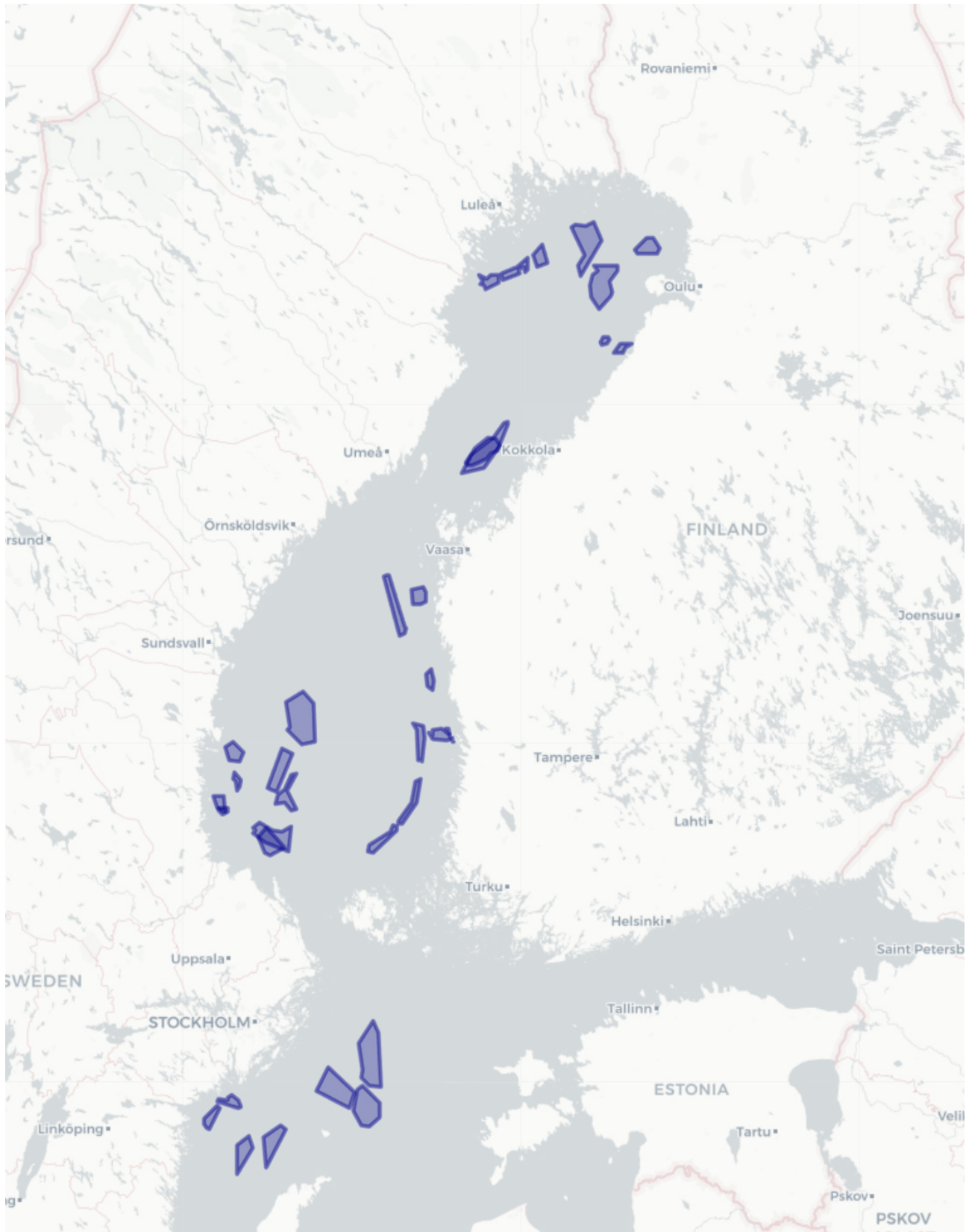
Merituulivoimapuistojen vaikutuksista sekä kalakantoihin, luonnonoloihin ja kalastukseen ei Itämeren osalta ole riittävästi. Esimerkiksi Luonnonvarakeskus on nyt vasta hiljaa heräämässä tilanteeseen, mutta nähtävästi heilläkään ei ole resursseja tehtävää varten.

Viitaten edellä olevaan SAKL pitää välttämättömänä, että Suomi osallistuu Ruotsissa suunniteltavien hankkeiden YVA-menettelyyn ja seuraa niiden etenemistä.

[Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry](#)

Kim Jordas
toimitusjohtaja

Liite: Epävirallinen kartta, josta ilmenee ajankohtaiset merituulivoimahankkeet Ruotsissa ja Suomessa, Ahvenanmaan hankkeet puuttuvat.



Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

Asia: Suomen tarve osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (VN/20433/2022)

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Ruotsin talousvyöhykkeelle Perämerellä suunnitellaan tuulivoima-aluetta, joka koostuisi 70-120 tuuliturbiinista. Ympäristöministeriö on vastaanottanut Ruotsista ilmoituksen hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA-menettely) käynnistymisestä ja hankkeesta vastaava yritys on laatinut hankkeeseen liittyvän kuulemisasiakirjan. Ympäristöministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausuntoa siitä, pitäisikö Suomen osallistua Ruotsin YVA-menettelyyn ja samalla antanut tilaisuuden lausua kuulemisasiakirjan kattavuudesta, ennen kaikkea Suomen mahdollisesti kohdistuvien merkittävien ympäristövaikutusten osalta.

2 Lausunto

Luken käsityksen mukaan hankkeesta ei ole todennäköisesti odotettavissa Suomen puolelle ulottuvia merkittäviä ympäristön tilaan kohdistuvia vaikutuksia. Hankealueen lähimmästä kohdasta on matkaa merkittävänä lohijokena tunnetun Tornionjoen suualueelle 43 kilometriä. Suomalaiset alukset eivät ole viime vuosina raportoineet saaliita alueelta. Kuulemisasiakirjassa todetaan, että YVA-menettelyn yhteydessä on tarkoitus laatia selvitys hankealueen ja sen ympäristön ammattikalastuksesta ottaen huomioon myös suomalaisten alueella mahdollisesti harjoittama kalastus. Luke katsoo, että sen toimialaan liittyvien asioiden takia Suomen ei ole tarpeen osallistua hankkeen YVA-menettelyyn.

YVA:n yhteyteen suunnitelluista kalastoselvityksistä kuulemisasiakirjassa mainitaan seuraavasti: "Kalojen osalta ja kohdealueen merkityksestä kutu-, kasvu- ja oleskelualueina laaditaan kirjoituspöytätyö tutkimus. Tutkimukset voidaan tehdä myös pääasiassa eDNA-näytteiden avulla. Kyseessä on tehokas ja rikkomaton menetelmä, joka havaitsee sekä vaikeasti tavoitettavat että epätavalliset lajit. eDNA:n lisäksi voidaan toteuttaa perinteistä verkkokoekalastusta toisaalta eDNA-tulosten varmentamiseksi mutta myös tietojen keräämiseksi kalojen kokojakaumasta, kehitysvaiheesta ja suvusta".

Alkuperäisen tekstin kääntäminen suomenkieliseksi on aiheuttanut siihen pientä epätarkkuutta. Esitetyillä aineistonkeruumenetelmillä ei Luken käsityksen mukaan saada hankkeen mahdollisten vaikutusten kannalta hyödyllistä tietoa. Ainakin muikku lisääntyy laaja-alaisesti Perämeren pohjoisella rannikkoalueella, mutta kutualueiden sijaintia tai eri alueiden merkitystä koko muikkukannalle ei tunneta. Jos maastossa tehdään selvityksiä, niin Luken käsityksen mukaan niiden päätavoitteeksi kannattaisi asettaa tiedon keräämisen alueen matalimmilla kohdilla mahdollisesti sijaitsevista muikun tai silakan käytössä olevista kutupaikoista ja niiden laajuudesta. Näiden tietojen avulla voitaisiin välttää mahdollisten kutualueiden tuhoutumista ja tietoja voisi hyödyntää hankkeen mahdollisten pitkäaikaisvaikutusten seurannassa.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.09.2022 klo 09:29:32.

Lausunnon valmistelija(t):

Antti Lappalainen
Lari Veneranta

Liitteet:

Tiedoksi:



LAUSUNTO

21.09.2022

372/03.00.02/2022

Ympäristöministeriö

Lausuntopyyntö 29.08.2022, VN/20433/2022

**Ilmatieteen laitoksen lausunto Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -
tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn**

Polargrund Offshore AB on suunnittelemassa Ruotsin talousvyöhykkeelle tuulipuistoa, joka koostuisi 70–120 tuulivoimalasta, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 m. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 km päässä Torniósta ja Kemistä sekä noin 70 km päässä Oulusta. Hankealue sijaitsee lisäksi 23 km päässä Perämeren kansallispuistosta ja 24 km päässä Merikallan Natura 2000 – alueesta.

Ympäristöministeriö on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Polargrund Offshore suunnitteleman tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Helsingissä 21.09.2022

Annakaisa von Lerber,
Säätutka-asiantuntija
Havaintopalvelut

annakaisa.von.lerber@fmi.fi, puh. 050 - 3776816



Lausunto

20.09.2022

MV/82/05.02.01/2022 1 (1)

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VN/20433/2022

Asia **Suomen tarve osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn**

Ympäristöministeriö on antanut Museovirastolle mahdollisuuden kommentoida Suomen tarvetta osallistua ympäristövaikutusten arviointiin, joka liittyy Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavaan merituulipuistoon Polargrund Offshore. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 km päässä Torniossa ja Kemistä sekä noin 70 km päässä Oulusta. Hankkeesta vastaavana toimii Polargrund Offshore AB. Se suunnittelee tuulipuistoa, joka koostuisi 70–120 tuulivoimalasta, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä.

Museovirasto kommentoi asiaa vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelun osalta. Museoviraston näkemyksen mukaan Suomella ei ole tarvetta osallistua merituulipuistohankkeen ympäristövaikutusten arviointiin.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Maija Matikka

Tiedoksi Tornionlaakson museo - Tornedalens museum
Pohjois-Pohjanmaan museo, Kulttuuriympäristöpalvelut

21.9.2022

Ympäristöministeriölle

Viitaten lausuntopyyntöönne 29.8.2022 Dnro VN/20433/2022

Luonnonsuojeluliiton lausunto Ruotsin Polargrundin merituulivoimalan kansainvälisestä yvasta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöistä ja toteaa seuraavaa.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa sitä, että Suomi osallistuu Polargrund-merituulivoimalan yvaan.

Alueen sijainnin takia ei ole luultavaa, että alueen kautta kulkisi paljoa Suomeen matkalla olevia muuttolintuja ja lepakoita. Alueella voi kuitenkin ruokailla esimerkiksi Krunnien suojelualueen ruokkilintuja. Alueella tulisi tehdä lintulaskentoja ja seurantaa maastokauden aikana.

Yva-hankkeeseen osallistumisella kerrytettäisiin kotimaista kokemusta merituulihankkeista ja voitaisiin selvittää mahdollisia yhteisvaikutuksia Suomenkin Pohjanlahden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Yleisesti ottaen olisi hyvä, jos Ruotsissa tehtäisiin merituulivoimaloiden yleissuunnitelma yhteisvaikutusten hallitsemiseksi. Tällaista esitimme BirdLifen kanssa Suomessakin viime vuonna <https://www.sll.fi/2021/11/05/merituulivoiman-sijoittumisen-valtakunnallinen-ohjaus/>

Lisätietoja: toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

Toimeksi saaneena

Tapani Veistola
toiminnanjohtaja